

AVE MARIA

ŠTEV. (NO.) 26.

DECEMBER 25th, 1920.

LETO (VOL.) XII.

AVE MARIA.

Izhaja vsako drugo soboto
Published every second Saturday by
FRANCISCAN FATHERS
in the interest of the Order of
St. Francis.

1852 W. 22nd PL. CHICAGO, ILL.
Naročnina \$2.00 na leto. — Subscription
Price \$2.00 a Year.

Published and distributed under permit
(No. 650). authorized by the Act of Oct.
6 1917. on file at the Post Office of
Chicago, Ill. By order of the President,
A. S. Burlinson. Postmaster General.

Entered as second-class matter Oct. 20,
1919. at the post office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879. Acceptance
for mailing at special rate of Oct.
3, 1917. authorized October 25, 1919

V ZALOGI "AVE MARIA" IMA- MO SLEDEČE KNJIGE:

VELIKA ZALOGA KNJIG.

Iz Evrope smo dobili te dni nad 500
zavojev najrazličnejših slovenskih knjig.
Tako imamo sedaj največjo slovensko
knjigarno v Ameriki. Kar se pri nas
ne dobi, to se v Ameriki sploh ne dobi.
kar se tiče slovenskih knjig.

V zimskih večerih ni prijetnejše za-
bave, kakor je lepa in koristna knjiga.
Mi smo vse premalo do sedaj pazili na
to, da bi se bili izobraževali. Zato pa
marsikedo v Ameriki, z ni tako napre-
doval, kakor bi lahko, ako bi bil kaj
več znal. Danes velja pravilo: Koliko
znaš, samo toliko veljaš.

Zato rojaki sezite po bogati zbirki slo-
venskih knjig in izobražite se!

Za danes priporočamo:

DVA KRASNA BISERA V NASEM LEPOSLOVJU.

Naš samostanski slavček Mati Eliza-
beta Kremžar, uršulinka iz Ljubljane
nam je poslala te dni večjo zalogo svojih
Poezij in sicer prvi zvezek, ki nosi na-
slov. "Iz moje celice" in drugi "Cvetje
na potu življenja".

"Iz moje celice" je zbirka najlepših
biserov slovenske poezije. Tu je zbrala
častita pesnica 82 svojih, lahko rečemo,
najlepših pesmic.

Teh Poezij smo se zveselili, ker se
resnemu in treznemu človeku že gabi
vedno čitati v Poezijah same zaljubljene
izlive bolnega mladega in dostikrat po-
kvarjenega srca, kjer je v resnici tako
malo poezije in tako malo resnobe in
še manj estetike. Zato se človek v res-
nici oddahne, ko začne čitati te prelepe
pesmice.

Ta zbirka je razdeljena v dva dela,
v prvem delu "V svitu večne luči" je
zbrala krasne pesmice o presv. Za-
kramentu. Tu je pesnica izlila vso svo-

jo redovniško dušo prave neveste Kri-
stusove, ki ve, za kaj je stopila v red
in ki pozna Onega, katerega ljubi duša.
Ko človek čita te izlive polne duše, mu
nehote zagori srce ljubezni do Onega,
ki gori za nas v naših tabernakljih. Za-
to je ni lepše tvarine za kako premisslje-
vanje pred presvetim zakramentom, ka-
kor vsaka teh pesmic. Vzemite to knji-
go in pojdite "V svit večne luči", preči-
tajte počasi in premissljeno katerokoli teh
pesmic, premislite vsako besedo, vsako vr-
stico in vidite boš kako globoke so te
pesmice, kako polne žive vere in kako
prepojene z gorečo ljubeznijo, s tako,
kakoršna hoče od nas naš gospod Je-
zus. Prečitajte na primer ono: "Prah si
dvignil . . .", ali "Blažena jutra", "Sre-
čanje" itd.

"Rosa mystica — Roža skrivnostna"
je drugi del teh poezij. Tu so Marijine
pesmice. Noben otrok bi ne mogel z
tako prisrčno, tako ljubko, tako ljubez-
nivo govoriti s svojo materjo, kakor
govori Mati Elizabeta z Marijo, svojo
nebeško materjo.

"Med limbarji" je tretji odelek, ki ob-
sega razne pesmice in izlive do Boga.
Vzeti so največ iz samostanskega živ-
ljenja.

"Kjer mjrte cveto" je oddelek raznih
pesmic, ki so enako polne najlepše in
najmilejše poezije.

Da, ko smo prečitali to celo knjižico,
smo vsikliknili: To je, kar se imenuje
poezija! in kar je poezija.

Ne moremo dovolj priporočati našim
rojakom, da sežejo po tej krasni knji-
žici. Postala bode gotovo njih najlub-
ra knjiga, katero bodo z največjim ve-
seljem rabili vedno, kajti te pesmice so
vzete tako naravnost iz dna slovenske
nepokvarjene duše, da se vsako nepo-
kvarjeno srce naslaja ob njih, kakor ob
najprijetnejši in najslajši godbi.

Zato, rojak, naroči si te Poezije in
prepričaj se boš sam!

"Cvetje na potu življenja" se imenuje
drugi zvezek poezij Matere Elizabete
Kremžar. — Vsebinsko teh poezij nazna-
nja sama pesnica na prvi strani tako-le:
"Sopek slavnostnih deklamacij, srčnih
in blagih častitek ob slavnostnih godo-
vih in drugih spominskih dneh". Pri-
dejani sta tudi dve igri oziroma dramat-
ska prizora: "Jezušček med cvetjem" in
"Osmero blagrov". Nekaj krasnega po-
sebno za naše šolske prireditve. Pri-

dejana je tudi glasba za posamezne pes-
mice.

Tudi to zbirko priporočamo vsem ro-
jakom. Prepričani smo, da se je bodo
zveselili tako, kakor smo se je mi.

FRANCIS D. NEMECEK

FOTOGRAF

Se priporoča Slovencem

1439 W. 18th St. Chicago, Ill.

Telephone: Canal 2534

PROŠNJE IN IZJAVE

Rojakom, kateri želijo dobiti
svoje sorodnike iz stare domo-
vine v Ameriko

izdeluje

MIHAEL ŽELEZNIKAR

slovenski javni notar
v uradu "EDINOST"

Pišite za pojasnila na:

"EDINOST"

1849 West 22nd. Street,
CHICAGO, ILL.

FRANK SUHADOLNIK

veliko stori za "Ave Maria" in
"Edinost". On je zastopnik za
ta dva lista. Rojaki, ali ne mis-
lite, da tak mož zasluži, da ku-
pujete pri njem. — On ima

Veliko zalogo obuval
Zanesljiva in točna postrežba
6107 St. Clair Ave.

CLEVELAND, OHIO.

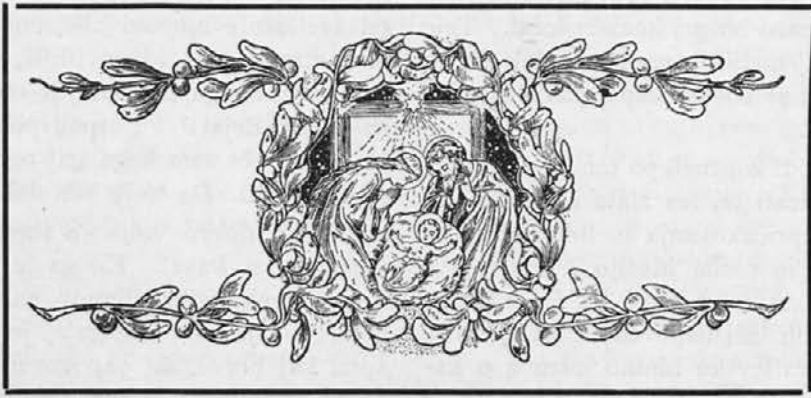
Slovenski zobozdravnik

DR. M. JOSIP PLEŠE

Ordinira od 10. ure zjutraj do 8 ure zvečer. Ordinira tudi izven določenih ur po
dogovoru.

Specialist in Bridge Work and Gold inlays

2399 SILVER STREET, BROOKLYN, N. Y.

ŠTEV. (No.) 26.

DECEMBER 25th, 1920.

LETO (VOL.) XII.

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.00 za Evropo \$3.00
 Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.00 za Evropo \$1.50

List v obrambo sv. vere med Ameriškimi Slovenci.

Ključ do svetonočnega miru.

Svetonočna posem se zopet ralega po krščanskem svetu. Kakor žejna zemlja po dolgotrajni suši srkaj izmučena človeška srca angeljska blagovest miru. Pregovor pravi, da je vsaka pesem samo en čas lepa. Če to velja o vseh drugih, gotovo ne velja o angeljski pesmi svete noči. Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, dobre volje! Že drugo tisočletje gre v zaton, odkar se tiho, sveto noč razlega po vsem krščanskem svetu, a še vedno vzbuja v vernih, deloma celo nevernih srcih, sladko občutje kot nobena druga.

O saj vem kaj mi boš rekel ti, ki to bereš. Res sladka je pesem o svetonočnem miru, a tudi žalostna in otožna obenem. Sladka, ker je pesem miru, po katerem zlasti v teh časih krvavih in nekrvavih vojska izmučena človeška srca tako željno koprne. Žalostna in otožna, ker sveto noč sladko-otožno zazveni in hitro zopet razzveni v srcih, da se čutijo še bolj nemirna in nepokojna kot prej. Domača pesem je, ki jo

človek sliši v mrzli tujini, sam, ki mu le poveča domotožje. Pesem matere je iz otroških dni, ki le na novo odpira rano, ki jo je vsekala izguba zlate mame. Pesem daljne, a nedosežne sreče je, ki le povečuje nesrečo.

Prijatelj, tvoje govorenje saj na videz ni prazno. Drugo tisočletje se nagiba k večeru odkar je angeljsko petje prvič pretrgalo tiho polnoč. Vsako leto se sveto noč nebesa zopet odpro. Milijone svetlih angeljskih gla vic se pokaže na polnočnem nebu, ki kličejo svetu: Mir! A miru ne le ni od nikoder, še vedno bolj se oddaljuje od nas.

Evangelist starega testameta, prerok Izraija, je z Mesijevim prihodom napovedal zlato dobo vseobčega miru. Prej bojaželjni in bojevitni narodi, tako je prerokoval, bodo svoje meče v lemeže in svoje sulice v srpove pokovali. Nič več ne bo narod zoper narod meča vzdigoval in tudi se ne bodo dalje za vojsko vadili. Kralj miru bo zavladal in miru ne bo konca, blaženega miru mej

Prav vesele in srečne božične praznike voščimo vsem našim dragim naročnikom, dosmrtnim naročnikom, vsem prijateljem lista "Ave Maria" in vsem našim dobrotnikom. Naj jih Betlehemske Detice vse obilno blagoslavlja s svojim svetim blagoslovom, zlasti z ljubim mirom v družini in mirom v naselbini!

UPRAVNIŠTVO IN
 UREDNIŠTVO
 "SLOV. FRANCISCAN PRESS".

živaljmi in človekom. Volk bo v njegovem kraljestvu pri jagnjetu prebival, leopard bo pri kozliču ležal. Tele in lev in ovca bodo skupaj hodili in majhen deček jih bo gonil. Teliček in medved se bosta skupaj pasla in mladiči bodo skupaj počivali.

Je li čudno, če so narodi koprneli po tem božjem Detetu, ki jim je imelo prinesiti te, res zlate čase miru in sreče? Po dolgem času pričakovanja in hrepenenja so se nebesa vendar odprla in rosila Mesijo. A kje je z njim napovedani mir? Skoro dva tisoč let že poklekujemo pred jaslice v katerih leži napovedani Kralj miru, ter poslušamo njegovo kraljevsko himno miru a o kakih zlatih mirnih časih nikakega sledu. Nič več ne bo narod zoper narod meča vzdigoval, je prerokoval Izaija, tudi se ne bodo dalje za vojsko vadili. Ali nismo bili ravno nasprotnega zadnja leta priča? Gledali smo narode v strašno krvavih spopadih mej seboj. Vse kar je količkaj moglo nositi orožje, se je vadilo v njem in pripravljalo na morijo. Meče bodo v lemeže in sulice v srpove pokovali, tako je zagotavljal. Mi smo pa videli, kako so vse, kar se je količkaj dalo v vojno orožje predelali. Še zvonove, ki so živim in mrtvim oznanjali mir, so prelivali v smrtonosne kanone. Volk bo pri jagnjetu prebival, je dejal, in leopard bo pri kozliču ležal. Mi pa vemo, da je človek človeka, brat brata moril.

Kaj tedaj? Je bil mar Izaija kakor novodobni preroki, ki obljublajo svojim privržencem zlate gradove pa dobe nazadnje le puste razvaline? Je bilo mar angeljsko svetonočno voščilo miru le voščilo ljudem, ki nam-žele tisoč sreč — z jezikom?

Na videz se zdi tako, da. A vedi, prijatelj, ki si morda tako misliš, da je to le na videz! Tebi doni le ena beseda svetonočne pesmi po ušesih — mir. Mir ljudem na zemlji! Preslišal si pa drugo polovico — **ki so dobre volje**.

In vendar je to ključ do svetonočnega miru, brez katerega je nemogoče do njega.

Ki so dobre volje. To mesto angeljske pesmi svete noči bi se moralo zato debelo in rudeče tiskati, da bi vsak takoj vedel, to je predpogoj brez katerega ni Kristusovega miru. Če krščanski narodi v splošnem še malo vedo o tem sladkem miru, je znamenje, da jim manjka tega ključa, da niso še spolnili tega predpogoja.

Toda kaj pa imamo razumeti pod dobro voljo? Gotovo, da to ni dobra volja vinskih bratcev, ki, malo okajeni, tako radi pojo: Dobre volje biti to nas veseli itd. Tem pač angelji niso peli. Pod dobro voljo v smislu angeljske himne miru, je umeti tisto pripravno, plemenito, požrtvovalno voljo, ki ne pozna nikakih zaprek, nobenih žrtev, ko gre za dosego kakega vzvišenega cilja. Dobra voljo v tem smislu je imel svetopisemski Cahej, ko je slišal, da ima Jezus mimo njegove hiše priti, je, ne menceč se za opazke množice, glej ga starega pritlikovca, kako je radoveden, zlezal na figovo drevo, da bi saj videl Zveličarja, po katerem je njegovo srce tako

koprnelo. In ko ga je Jezus doli poklical, ker je prinesel zveličanje njegovi hiši, ter so začeli nekateri iz zavisti mrmati, češ, njegovi hiši, ki skoro gotovo ni po pošteni poti obogatela, tedaj je on, Jud, ki je tako navezan na denar, dejal: "Gospod polovico svojega blaga dam v bogim in če sem koga gaj ogoljufal povrnem čvetero". (Luk 19, 8.) Da to je bila dobra volja!

Tako dobro voljo je imel Savel, poznejši apostol narodov sv. Pavel. Ko ga je kot sovražnika Kristusovega imena in kristijanov na potu v Damask dohitela milost božja in premagala, je zaklical ves drug: Gospod kaj hočeš, da naj storim? Če bi mu bil Gospod na to odgovoril: Pavel radi mojega imena boš v pre mnogih nadlogah, večkrat v ječah, v ranah čez mero. velikokrat v smrtnih nevarnostih. Od svojih rojakov jih boš dobil petkrat po štirideset ena menj. Trikrat boš s šibami tepen, enkrat kamenjan, trikrat se bo s teboj ladja razbila, v raznih drugih smrtnih nevarnostih boš. Poleg tega lačen in žejen in premražen. Na vse to, kar je Pavel pozneje moral res prestati, bi bil on že takrat odgovoril: Gospod kar hočeš naj se mi zgodi, samo tega te prosim, da se smem zanaprej zate vojskovati, kakor sem se doslej proti tebi. To vidiš je bila dobra volja, ki je ključ do svetonočnega miru.

Tako voljo je pokazal sv. Frančišek Asiški. Poln viteških načrtov in ves zaljubljen vanje, je šel od doma, da se kot pristovljec pridruži bojevnikom za osvoboditev Sicilije iz tujčevih rok. Na potu tudi njega, kakor Savla, sreča milost božja. In kakor on, tako tudi ta zakliče: Gospod, kaj hočeš, da naj storim? Vrniti se nazaj domov, mu odločno pravi notranji glas! Takoj se je odpovedal zlatim načrtom svetnega viteštva, se vrnil v Asiz in nastopil pot viteza Kristusovega. To je bila dobra volja, ki je podlaga miru blažene svete noči.

Tako voljo so imeli, so morali imeti vsi tisti, ki so v teku devetnajst stoletij, kar se razlega po zemlji angeljski slavospev miru, postali deležni tega sladkega miru, ki ga svet ne more dati. Morali so imeti to voljo, pravim, ker Kristus nam je sicer svoj mir prinesel, ga nam je pripravljen dati, samo pogoj na katerega je navezan, moramo spolniti. Dobro, pripravno voljo moramo imeti, vse storiti, kar on od nas zahteva.

Dobre volje, volje za dobro, je pa danes tako malo, malo. Volja bi morala biti po besedah sv. Ananžela kraljica v kraljestvu duše. Danes je pa sužnja. Strasti so ji izvile žezlo iz rok, jo zvezale in vrgle s trona, ki so ga na to same zasedle. Strasti so pa slab gospodar in še slabši vladar. Duša, v kateri so strasti na tronu, volja pod tronom, pod njihovimi nogami, taka duša ima boljše vladno. Kjer je pa boljše vladno na krmilu, pa naj bo že znotraj ali zunaj, tam o kakem miru govora biti ne more. Tam je neprestana revolucija. Revolucija in mir se pa izključujeta.

Kaj tedaj? Voljo zopet na tron, njej zopet žezlo v roko, ki ji gre po naravnem in nadnaravnem pravu. Stra-

ČRNI DNEVI V RDEČIH ČASIH.

Po časnikarskih poročilih sestavil
K.
(Konec.)

Pozno zvečer je že bilo, ko naenkrat nekdo trdo potrka na vrata hiše, kjer je bil skrit sveštenik Epifanij. Večinoma so že vsi člani bratove družine, kakor tudi Epifanijeve, odšli spat. Le Epifanij in sin sta še sedela pri borni luči in se pogovarjala, deloma tudi molila.

"Odprite! Jaz sem! Oče Epifanij! Hitro odprite!" se začuje glas od zunaj. Bil je poslanec iz Petrograda.—

"Kako je to mogoče, da si že tukaj?" vpraša ga začuden Epifanij, ko mu je odprl in je ta hitro planil v hišo ves prestrašen.

"Oče! Ne izgublajte časa! Izdani smo. Nekdo nas je izdal. Bil sem v Krasnaja in tam sem takoj pri vstopu v mestu zadel na stražnika, prijatelja, ki mi je povedal, da imajo nalog me prijeti takoj, ko bi prišel v mesto in da ima straže naročeno, da nas gredo lovit nocoj. Natanjko vedo, kedaj sva ušla, kod sva bežala in kje smo sedaj!"

"Je li mogoče? Kdo jim je neki to povedal?"

"Saj nas tukaj v tej vasi še ni nihče videl. Ljudje niti ne vedo, da smo tukaj!" meni brat Epifanijev.

"In vendar vedo vse. Nekdo nas je moral na vsaki način zasledovati in opazovati, da vedo vse tako natanjko!" pravi poslanec.

"Toda, kaj sedaj?"

"Hitite! Hitro spravite svoje stvari za silo in potem pa takoj bežite. Ne bo dolgo, ko bo straža tukaj. Vsak naj vzame seboj, kolikor najmanj potrebuje in hitro v gozd in od tam dalje v kako vas v hribih, da se tam skrijete.

Sveštenik Epifanij in Pavel sta hitro poklicala družino.

"Hitite se pripraviti", pravi poslanec. "Bežali bomo skupaj, kajti tudi meni gre za kožo. Da nas pa ne presenetijo, grem hitro na klanec pred vas! Mesec sveti. Prav dobro bom videl od daleč, kadar bodo prišli, da bomo zbežali. Vi se pa hitro pripravite. Ko pridem nazaj bomo zbežali. Ako bi bilo pa že prepozno, potem bom pa ustrelil in to naj vam bo znamenje, da so že tukaj, da niti jaz ne morem več nazaj. Tedaj pa kakor ste bežite, da si rešite življenje. Strašno je kar se godi po Rusiji. V Petrogradu. Vam bom pozneje povedal, so že na tisoče ljudi pomorili. Reka Neva je polna mrličev. Vsako noč jih najdejo na stotine pomorjenih. V Krasnaja mi je prijatelj pripovedoval, da delajo enako. Vse mesto je z njimi. Vsi, ki niso z njimi, so že v ječah, zato hitite!" In odšel je v temo.

Ženske so začele jokati.

"Kaj pomaga tukaj jok", se huduje Epifanij. "Ne pozabite, da je sedaj čas močij teme! Hitimo in se skušajmo rešiti!"

Z mrzlično hitrostjo so se hiteli oblačiti vsi in spravljati vsak svoj kovček, da bi vzeli seboj vsaj najpotrebnejše.

Toda komaj je poslanec dobro odšel, ko začujejo strel.

"Bog se nas usmili!" vskliknejo vsi jokaje.

"Bežimo!" zakliče Epifanij! — Vsak zagrabi, kar je mogel in odhiteli so iz hiše skozi vratica zadaj na

dvorišče in od tu na vrt. Hoteli so po najbližji cesti ven iz vasi v gozd, da bi se tam skrili.

Ravno so šli mimo ograje vrta, ko plane nekako deset črnih postav pred nje, kakor bi bili iz tal zrastle.

"Stojte!" zakliče osorni možki glas.

Spoznali so, da so to vojniki rdeče garde. "Izdani smo! Prepozno smo se rešili", pravi glasno Epifanij:

Ženske so štrahu medlele in stara žena Epifanijeva se je skoraj onesvestila. Omahnila je na tla.

Sveštenik Pavel je priskočil in jo je prestregel!

"V imenu svobodnega ruskega naroda in v imenu narodnih komisarjev, kot zastopnikov ruskega proletarijata ste vsi aretirani!" pravi vsem znani osorni prejšni glas.

"Zofron, ti tukaj? Zofron je mogoče?" pravi sveštenik Epifanij osupnjen.

"Ha, ha, ha! Me še pozna, oče Epifanij?"

"Kaj hočete?" pravi užaljen duhovnik, katerega je zaničljiv krohot bivšega kantorja globoko razžalil.

"Kaj hočemo? To boste že v Krasnaja izvedeli", odgovori osorno in zesmehljivo Zofron. Povedati Vam moram, oče Epifanij, da jaz nisem več morda kak kantor Zofronij, temveč, da sem policijski komisar mesta Krasnaja. Seveda niste več moj gospodar vi!"

"Protestiram z vso odločnostjo proti tej krivični aretaciji!" pravi Epifanij.

"No, prihranite si ta protest za

Krasnaja. Tam bo na mestu. Tu bo bolje za Vas če lepo molčite in ubogate, kar se vam bo velelo. Zgrabite vse!” pravi vojakom in zapiska na pišalko. V nekoliko trenutkih je prišlo še najmanj kakih trideset vojakov od vseh strani, kakor bi bili iz ozračja padli. Videlo se je, kako so imeli cel napad lepo organiziran.

Vojaki so jih res zgrabili in vse odvedli nazaj v hišo.

“A, to je tisti sovražnik ruskega naroda in njegove svobode, ki je toliko nasprotoval našemu osvobojevanju? Hahaha! Kako se Vam kaj dopada, Sveštenik Epifanij, biti suženj?” pravi mu porogljivo vojak, ki jih je stražil, kajti vsi drugi so se razšli po sobah raziskovat. Rekli so sicer, da gredo iskat dokazov proti članom družine, da so zarotniki proti ruskemu narodu. V resnici so pa šli iskat, da so pobrali vse, kar je imelo le količkanj veljave in se je dalo odnesti.

“Jaz nisem sovražnik ruskega naroda in njegove svobode! Vedno sem bil za svobodo naroda. Toda odločen nasprotnik sem vsake krivice!”

“Seveda! Sedaj vidite krivice. Preje jih pa niste videli, ko jih je narod po nedolžnem toliko stoletij trpel? Vi ste bili plačani od carizma!”

“Lažeš! Nikdar nisem bil pristaš carizma!” odgovori mu Epifanij, veš razburjen.

V tem pride Zofron v sobo. Videlo se mu je, da je v zadregi. Ni si upal naravnost v oči pogledati duhovniku.

“Vedeti hočem, kaj hočete tukaj?” vpraša odločno sveštenik Epifanij, ko je vstopil Zofron.

“To boste vse izvedeli v Krasnaja. Saj sem Vam že povedal”.

“Pa če mene iščete, pustite te pri miru, ki Vam niso ničesar žalega storili!” pokaže na družino.

“Vsi so sokrivi, ker so Vas skrivali in ker so Vam pomagali na begu”.

“Laž!”

“No, no! Pop, le ne razburjaj

se”, pravi še bolj zaničljivo in surovo bivši kantor. Saj veš, preje si ti mene preganjal in me pripravil ob moj kruh, sedaj te imam pa jaz v oblasti!”

V tem je prišlo veliko avtomobilov pred hišo. Zofron je to čul in odšel ven in ni poslušal več odgovora Epifanijevega.

Kmalu je stopilo več častnikov v sobo in še Zofron.

“Sram Vas bodi! Kakor tatje ste prišli po noči nad nedolžne ljudi in sedaj jih hočete okrasti!” pravi Epifanij.

“Le počasi, le počasi!” pravi eden izmed došlih oficirjev. “Le ne mislite, da ste še vedno pod carskim varstvom! Sedaj vlada ljudstvo!”

“Zahtevam, da pustite nedolžne ljudi pri miru! Odvedite nas možke, pustite vsaj ženske pri miru”.

“Mi morami izvršiti ukaz komisarjev ljudstva!”, pravi Zofron in odide zopet ven.

V tem so končali preiskavo hiše in vojaki so odhajali ven, vsak z večjim ali manjšim zavitkom. Slednjič so odvedli vse uklenjene iz hiše in jih porazdelili po avtomobilih v sredo med vojake.

Popolnoma dan je že bil, ko so prišli v Krasnaja. Tu so jih zaprli v občinske ječe, kjer je bilo pa že tudi polno drugih žrtev ruske svobode. Najvpeljivnejši možje so bili, ki so jih aretirali v ‘imenu svobodnega naroda’, za kar pa seveda narod ni vedel.

Žalostno je bilo v tem zaporu. Večinoma so vsi jetniki jokali. Zlasti ženske so glasno tulile in bile po vratih. Od časa do časa je prišel vojak, ki je zakričal nad jetniki, da bo streljal v ječo, če ne bode kmalu tiho.

Tako so jih pustili v tej gnječi zaprte celi dan in celo noč. Dali jim niso nič jesti. Še le drugi dan, že popoldne, so jim prinesli nekakega mastnega kropa in prav majhen košček kruha. Večina jetnikov je vzela samo kruh. Voda se jim je gnjusila. Jetniki so zahtevali, da se jih zasliši pred sodiščem. Ječar jim je obetal. Toda nastala je že zopet

tema, pa še nihče ni bil pozvan. Vročina in zaduhlost je naraščala. Bilo je že neznosno v ječi.

V tem je prišlo pa še več jetnikov, kateri so bili aretirani to noč. Strašno je bilo, kar so ti pripovedovali, kaj se zunaj godi. Lasje so se vsem ježili. “Vsakega, ki je bil količkanj sumljiv so kar ne mestu astrelili”, tako so jetniki pripovedali.

“Ravno kar so jih dvajset ustrelili pred ječo na dvorišču. Nedolžne žrtve so kričale po pomoči in prosile usmiljenja, protestirale in zahtevale svojo nedolžnost. Toda postavili so jih k zidu. Kdor ni hotel stati mirno in počakati krogelje, ga je vojak kar enostavno zabodel. Pa ko bi jih zabodli vsaj v srce, da bi bili takoj poginili. Najraje so jih zabodli v trebuh, da se je uboga žrtev dostikrat še ure zvijala v strašnih smrtnih bolečinah. Vse hiše bogatejših meščanov so že opustošene in okradene”. — Vse je obhajala groza.

Proti jutru je že bilo, ko so pripeljali zopet novih jetnikov.

Nekateri so bili zaliti s krvjo. Videlo se je, da so prišli iz tepeža.

Ti so pa pripovedovali, da so se boljševiski voditelji med seboj sprli radi večje svote denarja. Kugelstein in Zofron sta bila glavna voditelja spora. Zofron je očital Kugelsteinu pri seji, da je kradel. Kugelsteina je to razjezilo, da je planil na Zofrona. Obdolžil ga je, da ni zvest boljševik, da je izdajavec. Nastal je pri seji prepir. Nato je ukazal Kugelstein rdeči gardi, naj ga aretira in zapre. Pristaši Zofronovi so se temu uprli. Toda stranka Kugelsteinova je bila močnejša in tudi Zofrona so zaprli.

Epifanij in njegova družina so veliko prestali te dolge ure. Vzlasti žena je strašno trpela. Nekoliko krat je celo omedlela. Celi ta dan jim zopet niso dali družega jesti, kakor samo enako kakor včeraj malo umazane vode kot juho in košček kruha.

Pozno zvečer so jih še le poklicali pred sodišče.

Glavni sodnik je bil Kugelstein.

Okrog njega so sedeli sami tujci. katerih sveštenik Epifanij ni poznal. Očividno so bili sami židje. Sveštenik Epifanij je iskal med navzočimi Zofrona. Toda ni ga bilo. Radoveden je bil, kako se je končal spor med njim in Kugelsteinom.

Ako pravimo, da so bili pripeljani ubogi jetniki pred sodišče, je skoraj grešno imenovati to, kar je tam bilo, sodišče. Ko so prišli tja jih je Kugelstein vprašal, kaj imajo povedati v svoj zagovor.

"Saj ne vemo česa nas dolžite in zakaj ste nas aretirali?" pravi odločno Epifanij.

"To je neumno vprašanje! Človek, kakor ste Vi, dobro ve in mu ni treba praviti. Tu smo Vas poklicali samo, da Vam damo pravico, da se zagovarjate".

"Odločno zahtevam, da poveste našo krivdo, potem se bom pa zagovarjal!"

"Dovolj je, da ste sovražniki svobode ruskega naroda in proletarijata in ste prijatelj carizma!"

"Laž!" zakliče Epifanij. "Jaz sem bil vedno za svobodo naroda. Toda bil sem vedno za pravo svobodo, ne pa tako, kakoršno ste vi dali. To je tiranstvo najhujše vrste, ko morite in koljete nedolžne žrtve, ki Vam niso storile ničesar žalega. Je to svoboda? Je to bratsvo? Videl sem v ječi v Moskvi najbolj poštene moške in žene, katere ste že vse pomrili brez vsakega vzroka!"

"Hahaha! Sveštenik Epifanij misli, da smo še vedno v časih, ko se je smelo ubogi proletarijat zmerjati, kakor se je komu zljubilo. Toda danes je delavstvo na površju. Delavstvo hoče gospodovati in bo gospodovalo".

"Če se Vam gre res za proletarijat, pogledjte te tukaj!" In pokazal je na vrsto vjetnikov, ki so bili sami delavci in le malo trgovcev. Med njimi je bilo tudi veliko žensk, ki so vse glasno jokale!" Kaj so pa ti? Ali so ti kaj družega kakor proletarci? Pogledjte te sirote matere in žene! Pogledjte mojo staro ženico! Pogledjte te matere, katere imate za-

prte! Same žuljeve delavske roke! Zakaj te zapirate in pobijate? In vi, kdo pa ste? Ali niste sami buržoarci. Ste li že kedaj delali? Ali niste živeli vedno od žuljev delavcev in sedaj pa . . .?"

"Ven ven! Ven z njim!" je zakričal Kugelstein.

Straža je takoj priskočila in ga zgrabila. Ljudstvo je začelo kričati. Nekateri so bili z njim, drugi zoper. Kugelstein je videl, da je v nevarnem položaju. Toda kedaj si žid še ni znal pomagati iz zadrege. Takoj je ukazal odpeljati vse jetnike, ker se je bal, da bi jok žena ne vpljival na množico. Takoj na to je pa vstal in začel govoriti. Pogreval je svoje stare fraze. Pomiril je sicer ljudstvo. Toda nič kaj navdušeno mu niso pritrjevali.

"To noč morajo biti vsi pomorjeni", je ukazal takoj po "sodbi" Kugelstein straži.

Odjeljali so jetnike zopet v ječo. Toda ne za dolgo. Kmalu je prišla straža in odpeljala je vse na dvorišče, kjer je bilo že veliko družih jetnikov.

Vsi so glasno jokali. Zvečine jih je sveštenik Epifanij vse poznal. Bili so to skoraj sami dobri, da najboljši Rusi in najbolj delavni in najbolj pošteni njegovi farani.

Vsi so se ga oklenili in ga vzeli v svojo sredo.

"O, oče! Oče! Kam smo prišli! Pogledjte, kaj se godi z nami!"

Bil je med njimi tudi bivši policijski komisar, katerega je Epifanij tolikrat opozoril na delovanje žida Kugelsteina, pa ga je vedno

osorno zavrnil, naj se ne vtika v zadeve, ki niso njegove.

“O, oče, sedaj se spominjam Vaših besedi in Vašega svarjenja! Sedaj vidim, kako smo bili na Ruskem vsi slepi! Nismo poslušali svarilnega glasu mož, kakoršen ste bili Vi.— Verjeli smo židom in raznim delamrznim sleparjem. O Bog, kako strašno nas tepeš!”

Epifanij jih je tolažil; kolikor jih je mogel.

V tem pridejo vojaki in razvrste celo vrsto jetnikov po dva in dva in jih odvedo iz dvorišča ven na ulico. Vsakemu so dali kako orodje. Ene mu kramp, drugemu lopato itd.

Nesli so seboj velike svetilke, kajti bila je temna noč. Tako so jih peljali iz mesta. Nihče ni vedel, kam jih peljejo. Samo sveštenik Epifanij je takoj spoznal, da jih peljejo na morišče. Takoj pošepne to svojemu sinu poleg sebe. Sin je prebledel in se začel tresti na vsem telesu.— Tako mlad, pa naj gre v tako strašno smrt? Vendar zastoj je!

“Zakaj bomo potrebovali te lopate in krampe, katere moramo nesti?” pravi še bolj prestrašeno sveštenik Pavel.

“Ne razumeš? Sami si bomo morali skopati grob! Sin, bodi junak! — Sedaj se morava pokazati kot junaka. Te nedolžne žrtve! Nihče ni pripravljen na smrt. Spovedati vseh ne bova mogla in tudi ne bodo pustili. Vendar dala jim bova lahko sveto odvezo. Vendar najprej se pripraviva sama. Poslušaj mojo spoved!”

In sivi starček, omahujoč pod težo let in ječe, je stopal utrujeno poleg sina in se spovedoval. Takoj na to se je pa sin spovedal očetu.

V tem so prišli že ven iz mesta na travnik. Tu so jim veleli se vstaviti. Nažgali so še ostale svetilke jih obstopili, odmerili prostor in jim ukazali kopati.

Nekateri so se pa uprli in niso hoteli kopati. Toda pristopil je vojak in udaril vsakega s tako silo,

da je eden omedlel, drugi so se pa zvijali pod močnim udarcem.

“Te ni sram, da biješ lastnega brata? Zveri ste, ne pa ljudje!” zakriči eden izmed jetnikov. Epifanij spozna glas Zofronov. To ga je presunilo. Toraj Zofron tudi med prvimi žrtvami “proletarske židovske zmage?”

“Zofron, tudi ti tukaj?” se obrne k njemu sivi duhovnik. Nepopisen utis so imele te besede. Zgovorjene so bile namreč s toliko milino in skrbjo, kakoršne je zmožno samo navdušeno duhovsko srce, ki se je naučilo odpuščati kričvice in z očetovsko skrbjo iskati izgubljenih ovčic. Zofron je razumel to vprašanje in zabolelo ga je v srce. Jokaje je planil k duhovniku in pokleknil predenj! “Oče, odpustite, odpustite! Da, jaz sem tukaj! Na poti sem židu Kugelsteinu in obsodil me je v . . .”

“Glas mu je zastal, da ni mogel izgovoriti zadnje besede . . . v smrt!” je dostavil Epifanij, ker je hotel rešiti dušo nesrečnega človeka.

Zofron je še bolj zajokal.

“Da, oče! Padel bom med prvimi žrtvami skupaj z Vami. Jaz sem kriv, da so Vas vjeli, kajti imel sem svojo stražo okrog in okrog Krasnaje nastavljeno, ker sem na vsak način hotel celo vašo družino uničiti. Posrečil se mi je moj črni naklep. Oče Epifanij v imenu Kristusa Križanega Vas prosim, odpustite mi . . . Strašno se krivica maščuje nad menoj samim . . .”

“Da, sinko, krivica se vedno maščuje. Odpuščam ti in odpušča ti cela moja družina . . .”

“Kaj klepetate!” zakriči poveljnik. “Tukaj začnite kopati!” In udaril je Zofrona s puško po glavi, da je padel. To je bilo pa vsem dovolj. Kakor prestrašene zveri so zagrabili jetniki vsak svojo lopato, ali kar je že kdo imel in so se obrnili proti vojakom in jih napadli. Toda vojaki so bil na to pripravljeni. Kakor en strel je padel iz vseh pušk.

Za trenutek je zavladala smrtna tišina. Goreče bakle in svetilke so motno razsvetljevale strašni prizor.

Okrog in okrog prostora se je videlo pri motni krvavo rdeči luči strastne poteze rdeče garde. Fanatizem, s katerim so ga rdečkarji prepojili, jim je skremžil sicer lepe in plemenite slovanske poteze in zdelo se jim je, kakor da bi tu stal oddelek peklensčekov, ne pa ljudij. Na nekaterih ustnicah si opazil še nekak satanjsko zadovoljni smehlaj. Tam na kupu so se pa zvijale žrtve v smrtnem boju. Nekateri so rohnil in hropeli v strašnih bolečinah, posebno oni, ki niso bili zadeti v srce. Drugi, ki so bili zadeti samo v trebuh, so se zvijali v strašnih obupnih krikih, ki so odmevali v temno strašno noč. Bil je nepopisno grozen prizor . . .

Tudi Epifanij je seveda padel, toda ni bil zadet v srce. Kmalu se je zopet nekoliko zavedel. Kri mu je lila iz prsi.

“Bratje, kaj ste storili? Poglejte tu kup svojih nesrečnih bratov, ki so z Vami ene krvi in ene vere! Ena mati jih je rodila, kakor Vas!” Strašne bolečine so mu zaprle glas in omahnil je nazaj na tla . . . Toda samo za trenutek in znova se je dvignil. Zbral je zopet vse svoje moči. . . “O, Rusija! O, Rusija! O nesrečna “matuška” “še bolj nesrečnih otrok! O, Bog. . . ! Glej. . . to nedolžno . . . kri! Odpusti tem zaslepljenim bratom . . . ! Maščuj. . . ! pa one . . . ki so krivi. . . tega. . . ! Kakor kri Abeljna naj kriči . . . ta naša . . . kri . . . k Tebi . . . Ne zavrzi pa . . . svoj . . . zvesti . . . zvesti . . . in dobri . . . ruski narod . . . ! Iz te krvi . . . bo zrastle . . . nova . . . velika . . . sveta . . . in mogočna . . . Rusija . . . ! Marija, sveta Bogorodica . . . pridi . . . na . . . pomoč . . . ruskemu . . . narodu . . . ! Ruski . . . narod . . . je bil . . . in bo . . . tvoj . . . narod . . .”

“Kaj žlobudra ta pes?” zakrič poveljnik, žid iz Moskve. “Tu imaš . . . !” in porinil je bodalo svoje puške globoko v duhovnikovo srce . . .

Zatrepetalo je še enkrat srce, ki je tolikanj ljubilo svoj narod, ki se je

tako balo, da pridejo ti dnevi nadenj! Še en vzdihljaj in tudi Epifanijevo truplo je ležalo mrtvo . . .

Kri je tekla iz ran nedolžnih žrtev . . .

"Živela revolucija!" je zaklical poveljnik, ko je opazil, da je prizor ganil rdeče vojake, da so nekateri stali zamišljeni, drugi so si celo solze brisali.

"Pogazili smo mi, priletarci, nekaj one golazni, ki nas je stiskala, teh buržoazcev! Bratje, naprej! Vsi, vsi morejo poginiti, ki so nam na poti! V krvi naših sovražnikov je naša zmaga . . . ! Zato živela revolucija! Doli z buržoazci! Morimo! Koljimo! Požigajmo vse, kar se ustavlja ruskemu narodu . . . ! Živela revolucija! Bratje, zapojmo našo bojno pesem . . ."

Vse tiho! Nihče izmed vojakov se ni oglasil. Bili so sicer res vsi fanatizirani in zaslepljeni. Toda slovanska duša je po svoji naravi plemenita. "Morilec lastnih bratov in sester!" jim je govorila vest globoko doli v njih plemeniti vendar pokvarjeni slovanski duši!

"Živela revolucija!" je še enkrat zaklical poveljnik. Zopet se nihče ni oglasil. "Zapojmo boljševiško himno proletarijata, da proslavimo našo zmago v Krasnaja!" . . . Zopet vse tiho. Zato pa začne peti sam, kakih pet se mu jih je pridružilo, drugi so molčali in bili veseli, ko je poveljnik zapovedal odhod.

V tem je posvetila blede luna izza oblakov in njena motna svetloba je kakor mrtvaška luč razsvetlila zemljo.

"O, blede luna! Skrij svoj obraz in ne sveti na ta strašni kraj! Kopicca mrličev je pa spala smrtno spanje . . ."

Toda oh, ni bil samo ta kup, katerega je obsijala nocojšno noč na Ruskem blede luna! Ne! Kri je tekla v potokih. Rus je klal Rusa, brat je zadiral nož v srce bratu, oče sinu, sin očetu . . . In zakaj? . . . Za proletarijat! . . . ! Za proletarijat? Za delavca? Kaj? Delavčeva kri za delavca? . . . Da! Žid je tako rekel.

Mora biti že res! Kaj smo zveri, da se moramo klati za napredek? . . .

Da, vsaj je žid tako rekel! Sin, boljševik zadri svoje bodalo v srce lastnemu očetu neboljševiku! Pomisli, tvoj lastni oče!" "Nič! Proč ž njim!" "Za božjo voljo, pomisli! Zakaj?" "Kaj meni mari, zakaj! Žid je tako rekel!"

Živela revolucija . . . !

Kri je tekla in močila nesrečno rusko zemljo . . . Milijoni so umirali. Žid Trotzky se je pa dalje smejal: saj je revolucija zmagala . . . Berlin si je zadovoljno mencial roke. "Pokoljite slovansko svojat. Živijo Nemštvo! Živijo Avstrija . . ."

Toda . . . ? Rusija bo zmagala, ker pravica vedno zmagava in ker se vsaka krivica maščuje na svetu . . .

ANGELSKA VRATA.

Rev. John Plaznik.

Lucca, italijansko mesto, znamenito v srednjem veku po številnih vojnah, je počivalo mirno na sveti večer. Sveti mir je počival nad njim. Težka vrata, ki so zapirala pot v mesto, so bila odprta. Močna trdnjava okrog grada je bila zapuščena. Sneg je zapadel in bila je mrzla noč. Ceste so bile polne pobožnih kristjanov, ki so hiteli v cerkev, kakor bi bili ravnokar slišali prerokov glas: "Pridite, počastimo ga in vrzimo se na kolena pred svojega Boga!"

Hrabri vojaki, bogati meščani, zaposleni trgovci in navadno ljudstvo, vse je hitelo v mesto. Vse je hitelo naprej, da se pokloni novorojenemu Kralju v jaslicah.

Veselo so se razlegali glasovi božičnih zvonov v tiho noč. Njihovi sladki zvoki so vabili tudi Zito k jaslicam. Kdo je bila Zita? V očeh meščanov navadna služkinja, toda neprecenljiva v očeh božjih. Ko je čula zvonove, je hitela, da položi svojo ljubezen pred jaslice. Mrzel veter ji je bril v obraz. Imela ni ničesar, s čemur bi se branila zime, kajti skeraj vso zimsko obleko je dala revežem. Ko je stopila na stopnjice palače Fatinele, je srečala svojega gospodarja, vojvodo.

"Kaj greš, Zita, ob tej pozni uri?"

"V cerkev, gospod, k polnočnici".

"Že dobro, toda te cunjete ne bodo varovale mraza".

"Gospod, ravno taka zimska noč je bila, ko je Jezušček ležal v mrzlem hlevu v Betlehemu".

"Vem, Zita! Vzemi ta plašč, da te varuje pred mrzlo burjo".

"Jaz, uboga služkinja, naj bi nosila plašč mojega gospodarja?"

"To želim, Zita!"

"Kako naj si privoščim tako razkošnost na večer, ko si je naš Bog izvolil največjo revščino zavoljo našega Zveličarja?"

"Moraš, Zita zapovedujem ti!"

"Ubogala bom, moj gospod, bilo bi pa veliko bolj zaslužno, če bi s tem plaščem ogrnili Jezusa v podobni kakega reveža. Če bi mogla jaz to storiti!"

"Ne, ne; plašč moraš vrniti!"

Zita je šla naprej in kmalu dospela do cerkve. Kaj je najprej videla pri vratih? Berač je sedel v kotu. Pokrivala so ga le raztrgane cunje in tresel se je mraza. Proseč pogled je razodeval njegovo revščino. V Ziti se je obudilo usmiljenje. Zavedala se je Zveličarjevih besed:—"Bil sem nag in ste me oblekli". Hotela mu je že dati dragoceni plašč, ko se je spomnila gospodarjeve zapovedi. Ni se mogla odločiti, ali naj posluša klic usmiljenja ali gospodarjevo zapoved. Rada bi bila pomagala, vendar ni hotela biti nepokorna. Žalostna je vstopila v cerkev. Komaj je pokleknila, je že začutila nekaj, kakor navdihnjenje in vrnila se je k beraču: "vzemi ta

plašč", je rekla! "Sicer je gospoda Fatineli, toda noč je mrzla in služba božja bo dolgo trpela. Obdrži ga, dokler se ne vrnem. Ubožec je hvaležno vzel plašč, ga ogrnil po plečih, ko je Zita šla nazaj v cerkev.

Kako ginljiva je bila polnočna maša! Zita je bila polna nebeškega veselja. Prisostvovala je maši z angelsko pobožnostjo in sprejela Boga v jaslice svojega čistega srca. Njeno srce je bilo polno nebeškega sijaja. Kako se je čudila ljubezni božjega Deteta v materinem naročju. Vse drugo je pozabila v svojem gorečem premišljevanju. Več ur je klečal kot zamaknjena v nebo.

Naposled se je zopet zavedla. Bilo je jutro in solnce je prikukalo skozi slikana okna in razsvetlilo cerkev. Cerkev je bila prazna, sveče ugasnene. Prijeten duh po kadilu je še napolnjeval hišo božjo in pričal o polnočni pobožnosti. Zita je že hotela zapustiti cerkev, ko se je spomnila na plašč, katerega ji je bil vojvoda posodil. Vskrbel je šla proti vratom. Tu ni bilo sledu ne po beraču, ne po plašču. Ziti se je srce krčilo. Toda, obrnila se je k Bogu in ga prosila pomoči. Čakala je, berača le ni bilo. Opustila iskranje in se polna skrbi vrnila v palačo.

Komaj je prišla domu, že se je vrgla k nogam svojega gospodarja, ga ponižno prosila odpuščanja v imenu Boga, ki je ta dan prinesel ljudem mir in ljubezen. Jezni vojvoda jo je že hotel spoditi iz palače, ko se ravno tedaj začuje rahlo trkanje. Bil je tujec, ki je prinesel nazaj plašč. Takoj je izginil, ne da bi komu povedal, kdo je in odkod je dobil plašč. Zelo pa so se vsi čudili čez nekaj trenutkov, ko so opazili tujca, ki je žarel v slavi in se začel dvigati proti nebu, dokler ni izginil. V spomin, da je "nebeška prikazen" dobila zavetje na sveti večer pri cerkvenih vratih, so pozneje imenovali vhod v to cerkev "angelska vrata".

Nova žrtev velemestnih razmer.

Pretečeni petek je bil v chicaški ječi obešen 19 let stari italijanski mladenič Viana, radi umora. Dan popreje se je zbrala vsa Italijanska chicaška naselbina pred gubernijem, ki je poslušal zagovornike tega mladeniča, ki so ga prosili pomiloščenja. Toda gubernier ni hotel dati pomiloščenja, ker je videl iz sodnijskih aktov, da je mladenič popolnoma pokvarjen in je kazen zaslužil, katero je dobil. To bi tudi jako slabo vpljivalo na druge enake postopake mesta, ako bi videli, da se tako lahko doseže pomiloščenje. Potem nobeden državljan ne bo več varen svojega življenja. Mladenič Viana je bil ministrant v italijanski cerkvi še pred petimi leti. Toda stariše je imel brezverne, kakor so Italijani splošno. Tako je dom vse pokvaril, kar je cerkev sezidala pri fantu. Ko je imel še kratke hlače, toraj ko še ni bil 16 let star, je zašel v "poolparlor", kjer se zbirajo mladeniči pri igri in to je bil začetek njegove poti hudobij, ki se je končala na vislicah pretečeni teden.

"Kot 15 letni deček, s kratkimi hlačami, sem stopil prvič v "poolparlor" in kot morivec sem prišel ven v ječo!" je vzdihnil žalostno, ko je duhovniku pripovedoval svojo zgodbo življenja. "O, ko bi mogel še enkrat nazaj na tisto stopinjo, kjer sem bil, predno sem stopil prvič v ta nesrečni prostor! Zato mladeniči po mestu Chicago, glejte moj nesrečni zgled! Varujte se slabe družine! Poglejte, kam je mene pripeljala! Tudi Vas bode, ako ji boste sledili!" Tako je govoril nesrečni mladenič pod vislicami.

Kako resno svarilo zopet krščanskim starišem in kako jasen dokaz, kako potrebni so deški in mladenički klubi, kjer mladina najde potrebnega razvedrila, ne da bi si pri tem zastrupila srce in življenje, ne da bi jih peljala pot proti vislicam! O, ko

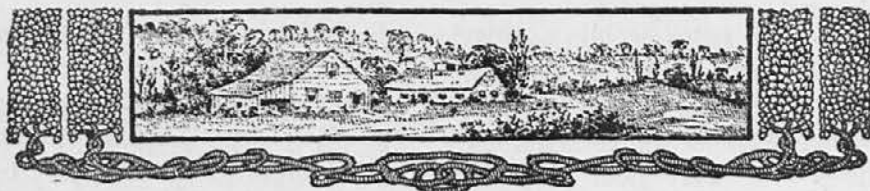
bi stariši to spoznali! Kako napačno ravnaajo toraj stariši, ako ne podpirajo duhovnikov, ki se trudijo z deškimi in mladeničskimi klubi, ki ne vidijo, koliko truda stane to delo duhovnika, kako so nehvaležni, vendar kako potrebno je ravno za njih same! Imamo na pr. deške klube "Boy Scouts", in vendar koliko naših očetov in mater uvideva potrebo tega? Ne, raje vidijo, da se potikajo po ulicah brez nadzorstva, kakor pa da bi jih pustili v Scout-e, kjer jih tako lepo učijo zlasti moštosti in značajnosti. Pri priliki bomo pojasnil kakšna so pravila "Boy Scouts", da bod videli stariši, ki hočejo videti, kako lepa je ta organizacija in kako potrebna za dečke. Potem bodo tudi razumeli, zakaj naši škofje toliko priporočajo vsem duhovnikom širne Amerike naj ustanavljajo "Boy Scouts" odelke.

Nesrečni Viana, bivši ministrant, je lepo umrl. Pripravil se je lepo na svojo smrt. Imel je krasen tenor, tako da so ga občudovali vsi, ki so ga čuli. Vsakdo je rekel, da bi bil to drugi Carusso, ko bi ostal pošten fant in bi ga bil kdo navdušil, da bi stopil v pevsko šolo. Krasno prihodnost bi bil imel, kakor nikdo drugi, s svojim krasnim glasom in vendar . . . ? Na večer pred smrtjo, ko je opravil svojo spoved in končal z duhovnikom molitve in je zavladała smrtna tišina po ječi, so ga vsi jetniki naprosili, da bi jim še enkrat zapel kako pesem. In res, zapel je mrtvaški psalm Miserere! Vse je jokalo po ječi.

Ali ni to žalostno? Ali ni to strašno, da tak talent tako nesrečno konča? — Ali ni to strašno svarilo našim fantom: Boys watch your step! Fantje pazite kam greste? Pazite kam pelje lahkomisljeno življenje.

Vedite: plačilo za greh je smrt!

Гарланд

SPOMINI IZZA TEŽKIH DNI.

(1914. — 1919.)
(Dalje.)

Ksaver Meško:

V mestu je vrelo in brunelo kakor v čebelnjaku. Slično je bilo kakor prve dni avgusta 1917. Le da je tedaj vladal neki red, vsaj neka smotrnost, zdaj pa popolna svojevoljnost, brezglavost, brezakornost.

Vojaki so se kar gnetli skozi mesto. In vsak je nesel s seboj kakšno znamenje zmage: "Kak lep spominnek." Eden je imel oprtane tri, štiri puške, drugi je bil obtežen s koci, da je komaj sopel pod njimi, tretjemu je bingalo čez rame po pet ali več dvojic ogromnih, za pol večnosti okovanih vojaških čevljev. Drugi so naložili zvrhane vozove in so bežali z njimi. Ali so prišli z njimi srečno domov, ne vem.

Ob železnici je venomer pokalo. Od radosti in objestnosti so streljali vojaki na slepo iz vozov; ali morda koga zadene, za to se ni nihče brigal. A ne samo od veselja in razigranosti, tudi iz jeze so streljali. Dva večera je silno pokalo na južnoželezniški postaji. Pripeljali so se bili Mažari in so hoteli kruha in mesa. Ker jim niso mogli ustreči v največji naglici, so grozili in streljali. Zadet menda ni bil nihče, a železniški uslužbenci in stanovalci sosednih hiš so bili v velikem strahu.

Ker so bili vsi vlaki iz Vidma in s Tirolskega prenapolnjeni, so zlezli mnogi vojaki, ki niso mogli dočakati, da bi bili že doma, na strehe voz. Tam se pozaspali, med vožnjo popadali na tla in se ubili. Drugim je razbilo glavo kje v tunelih, ko so jo o nepravem času dvignili, ali jim jo je odrezala brzojavna žica. Ob vseh progah so ležali mrličji, puške, bajonetni, strelivo.

Med tem je zagrešilo glavno voj-

no vodstvo — v Moedlingu ali Wiener Neustadtu so menda sedeli ti modri gospodje razni nadvojvodi in enake veličine — strašno pregreško: za 24 ur prezgodaj je napovedala našim premirje z Lahii.

Naši so bili srečni, da je po dolgih štirih letih to klanje končano. Vrgli so orožje v stran in se obrnili, da se vrnejo. A so jim Lahii z avtomobilii prestrigli pot in jih zajeli, menda okoli 300.000 mož. Nemce in Mažare so razorožili in jih povečini spustili domov, Jugoslovane, v katerih so že slutili in čutili sovražnike, so držali v jetništvu. Bog ve, koliko naših ljudi je umrlo v laških barakah. Kakega izvestja o teh nesrečnežih nam naše vlade do danes niso dale. Imajo druge skrbi, prepire in strankarske zadeve, in se za take malenkosti ne morejo brigati: mrtvi itak molče, kar pa živo ljudstvo govori, kdo se dandanes pri nas za to meni!

Vse ceste so bile polne vojaštva, polne živine. Pa ne samo ceste, ampak tudi vsi travniki, vsa polja. Šolarčki so tedaj jezdili na svojih konjičkih t. j. ujetih kje na cesti. Mnogi lopovi so s konji in z govejo živino, ki so jo polovili po cestah in njivah ter jih poprodali v bolj odsvetne kraje, naravnost obogateli. Nekoč je pozno v noč prignal fantalin, ki ni imel peščice lastne zemlje, na moje dvorišče na Zilji štiri konje ter zahteval, naj jih vzamen jaz v svoj hlev, češ, da jih je kupil pri mestni občini. Seveda mu nisem odprl hlevov. Pa jih je kratkomalo pustil na mojem lepo zagrajenem dvorišču, da so mi ponoči snedli polovico koruze, ki so jo ravno prej-

šnji večer spravili domov. Čez dva dni je zahteval sosed protestant, naj mu perputim hleve za krave, ki jih je spravil skupaj dobre pol stotine. Eno noč jih je imel v hlevu proti moji volji, dalje nisem pustil. Pa so se maščevali na meni, da so mi ukradli ponoči obe kravi. V času, ko bi jih lahko vzeli na potih ali njihvah kolikor bi hoteli! Še ubogemu begucu Kravanji iz Bovca, ki si je s težavo kupil kravico, da bi imel vsaj malo mleka, in jo je imel v mojem hlevu, so jo odgnali z moji vred. Vsak je delal pač, kar je hotel. Sodnije si same niso mogle pomagati in niso vedele, imajo li kake pravice ali nikakih. Tako še do danes nisva dobila nikake odškodnine za tiste krave.

Kakšni so bili tedaj časi, ta zgled: Nega gospodična iz naše vasi je šla k vojakom, ki so taborili na beljaškem polju, in je prosila, naj bi ji prodali eno kokoš. Bili so voljni, a dvajset kron so hoteli imeti za njo. Gospodična je ugovarjala, da je to vendar nekoliko preveč pa se je g. narednik razsrdil: "Kaj za vruga pa hočete imeti ravno kokoš? Kravo vzemite, to vam damo za pet kron!"

Ko so se vračali Mažari, že razoroženi po Lahii, so taborili nekaj dni in noči pri nas zunaj na Zilji. Čakali so, da jim železnica preskrbi vozove, da bi se peljali domov. Oficirje sem moral vzeti jaz v župnišče, oddelek moštva je taboril spodaj na dvorišču. Ravno tiste dni je padel prvi sneg. Vojaki so kurili na dvorišču vso noč — čudo veliko, da niso zažgali gospodarskega poslopja in cerkve, ker so ravno med tema imeli svojo grmado in so jemali

seveda moja drva in pol plota ob dvorišču, ki so ga sicer bile že podrle protestantove "rekvirirane" krave, so mi sežgali. Oficirjem in njihovim služabnikom sem stregel z vinom rumom in sličnim.

Obljubili so mi trideset kil moke, ki bi jo bil tedaj krvavo potreboval: celo voz in konja so mi ponujali.

Šel pa sem nekega jutra maševati na podružnico na Blaško jezero. Ko pridem domov, ni bilo nikjer ne Mažarov, ne voza in konja, in ko sem vprašal kuharico, koliko moke da so ji pustili, je žalostna odgovorila "pol kile".

Ko je zapadel sneg, so se začeli bridki časi za konje. Do tedaj so se pasli ob cestah po travnikih in poljih. Res so hujšali ob tem, a vsaj živeli so za silo. Zdaj so razrivali z gobci sneg in pulili travo izpod snežne odeje. A pritisnil je mraz, zmrznilo je. Tako je uboga žival cepala kar na cestah in po poljih. Šel sem nekega dne proti večeru v mesto. Ob cesti je ležal ogromen konj. Dvigal je glavo, obupno se trudil, da bi vstal — ni mogel. Še sedaj vidim tisti žalostni, strašno obupni pogled, s katerim me je gledal, ko sem šel mimo.

Nekaj sto korakov dalje srečam vojaka. Vprašam ga, ali ima revolver. Ko mi potrdi, ga prosim, naj ustrelj ubogo žival, da ne bo predolgo trpela. Obečal mi je. Gledaj sem za njim. Res je postal ob konju za hip, pa je šel dalje. Menda se mu je smilila krogla.

Ponoči sem planil večkrat iz spanja in kar strjala se mi je kri ob strašnih glasovih, ki so ječali v noč: poginjajoči konji so hrzali....

V ZARJI SVOBODE.

Le narod, ki je bil vedno tlačен, le ljudje, ki so okušali ječe, ali so morali biti vsaj dan na dan pripravljene, da jih pahnejo v nje, in ki jim je grozila pod neusmiljeno avstrijsko vojaško upravo vsak hip smrt, so se mogli tako razveseliti prvega cvitanja svobode, kakor smo se je razveselili mi Slovenci, zlasti še ko-

roški Slovenci.

Žal, da nam je v vrhovato čašo naše lepe radosti kmalu kanila marsikaka grenka kapljica: kmalu smo spoznali, da so se polastili vse oblasti ljudje, ki so nam mnogo več škodovali, nego koristili.

Ne govorim tukaj o Ljubljani, o vrtoglavih tamošnjih slavnostih in veselicah. Pokazalo je središče in srce naše Slovenije tedaj, da smo otroci naše Slovenije, tedaj da smo otroci, nezreli še za svobodo, skoro nevredni svobode. Mislim Koroško. V Celovcu se je pivsko omizje v hotelu Trabesinger proglasilo za narodni svet za Koroško. Nekaj ljudi velikih besed in še večje domišljavosti se je v hipu naredilo za gospodarje Koroške. Vedeli pa ti gospodarje niso nič, kakšne so razmere izven Celovca, kaj se godi po deželi, ki vendar ni bila Trabesingerov gostilniški vrt. Tako niso vedeli, da so bila v Beljaku ogromna skladišča za dve avstrijski armadi. 6. in 11. G. dr. Tavčar, poverjenik za prehrano v prvi slovenski vladi v Ljubljani je tožil: "Kako pa naj prerediti te ljudi, če bi zasedli Celovec in Beljak?" Pa v času, ko smo imeli v Beljaku nakopičenih živil, da bi živela od njih pol leta vsa Slovenija? Ni bila njegova krivda, nihče ga ni poučil, ker pamet koroških vladarjev ni segala čez predmestja Celovca!

Nemci sami so nestrpnost pričakovali Jugoslovanov, ker se niso čutili varne. Odlični akademiki, zdravniki, uradniki, so me prve dni novembra po vrsti povpraševali: "Kdaj pa pridejo vaši ljudje?" Vedel nisem tudi jaz, vendar sem jih tolažil, da dolgo več ne bo. Ko sva se nekega dne pogovarjala z g. dr. Stroblom, beljaškim županom in predsednikom koroškega deželnega zbora, o aprovizaciji in se nisva mogla prav zediniti mi pravi: "g. župnik, potrpite še malo drug z drugim, bo itak trajalo le še kake dni, da zasedejo Beljak Jugoslovani. Pa bodeva oba rešena teh skrbi."

G. župan je dal že nabiti razglase,

naj bo ljudstvo mirno in se vede proti Jugoslovanom, kadar vkorakajo vljudno in prijateljsko. A Jugoslovanov od nikoder ni bilo! Morali so v Ljubljani piti in plesati.

Ena posledic, ker se Jugoslovani od nikoder niso prikazali, je bila, da je ljudstvo izropalo beljaška skladišča. Pol Koroške je drlo v Beljak, vsa Dravska dolina, Nemci, od Št. Vida in sam Bog vedi odkod vse, Slovenci iz Roža od Vrbskega jezera in pred vsem seveda vsa najbližja beljaška okolica.

Kmetje so šli z vozovi in so vozili zvrhane najlepše moke domom. Drugi so hiteli v mesto s samokolnicami, z vrečami, s koši in s košarami. V nedeljo 3. novembra sem imel v cerkvi tri moške in kakih petnajst žensk. Vse drugo je šlo v Beljak ropat. Vse ceste so bile polne. Ljudje so bili beli kakor mlinarji, do kolen so hodili v skladiščih po najbeležji moki.

Strašno me je potrla, ko sem videl, kako je vse ljudstvo, tudi sicer dobri in pošteni ljudje, zdvijalo. Nihče ni smatral tega ropanja za greh, vse je bilo kakor iz uma.

Čudil sem se pozneje proti g. županu dr. Stroblu, kako da so ljudem pustili tako ropati. A g. župan: "Prosim vas, kako pa bi jim naj bili branili? Vojaške straže so vrgle puške na stran in šle domov, in s to peščico policajev, kako sem mogel zastražiti tako ogromna skladišča?"

Če bi stalo tam nekaj odločnih Jugoslovanskih fantov, bi se Nemci premislili, preden bi začeli ropati. Res je mestno županstvo sklicalo nekako mestno stražo celo štirinajstletni fantje so dobili orožje. A bilo je prepozno. Postrelili so nekaj ljudi, večinoma prav nedolžnih in otrok, zabraniti ropanja niso več mogli.

Tiste noči in dni sem mislil, da znorim. V Celovcu se ni nihče genil. V Ljubljano brzozjavke niso šle. Nameraval sem poslati dol brzozsela in prositi pomoči. A sem si spet rekel: "Če so me, dasi se borim tukaj dvanajst težkih let, potistili povsem

na stran, kaj se naj vsiljujem, kaj se naj mešam v te zadeve!"

Navrh so prihajali v Beljak z Laškega in s Tirolskega vlak za vlakom, navadno vsakih deset minut po eden. Vsi polni živil in municije. Vse te bi lahko dobili mi, če bi bili zasedli Beljak, ali vsaj Trbiž. Pa nismo imeli časa! Bilo se je treba igrati nove vladarje!

Potem je prišel drugi del žaloigre znana koroška opereta. Pripeljal se je v vsako faro slovenski nadporočnik, zapovedal, da je treba takoj izobesiti na zvoniku slovensko zastavo, odstavil je poštno in druge uradnike, učitelje, orožnike; pustil je v vasi kaka dva slovenska orožnika ali tudi ne, pa se je spet odpeljal.

Gospodu je bilo lahko, odšel je. Težje je bilo tistim, ki so ostali in so morali nositi ves srd nasprotnikov.

Res je potem prišlo nekaj vojaščine seveda smešno malo. A je niso dali na meje, ampak so jo lepo obdržali v Borovljah in v Št. Jakobu.

Našega vojaštva so se nasprotniki bali. Nepremišljeno pa je bilo, da so izzivali sovraštvo in maščevalnost, najbolj z rekvizicijami. Od nekod — kdo je stuhtal to modrost, ne vem še danes — je prišlo povelje, da morajo vojaki preiskati vse hiše in zapleniti vse vojaške predmete. Imeli pa so ljudje mnogo take robe, ki so je za pošten denar kupili v Beljaku, od mestne občine, drugi od vojakov, ki so pač vse mogoče ponujali: odeje, čevlje, milo, nahrbtnike. Saj nihče ni vedel v tistih časih, kar sme, kaj ne.

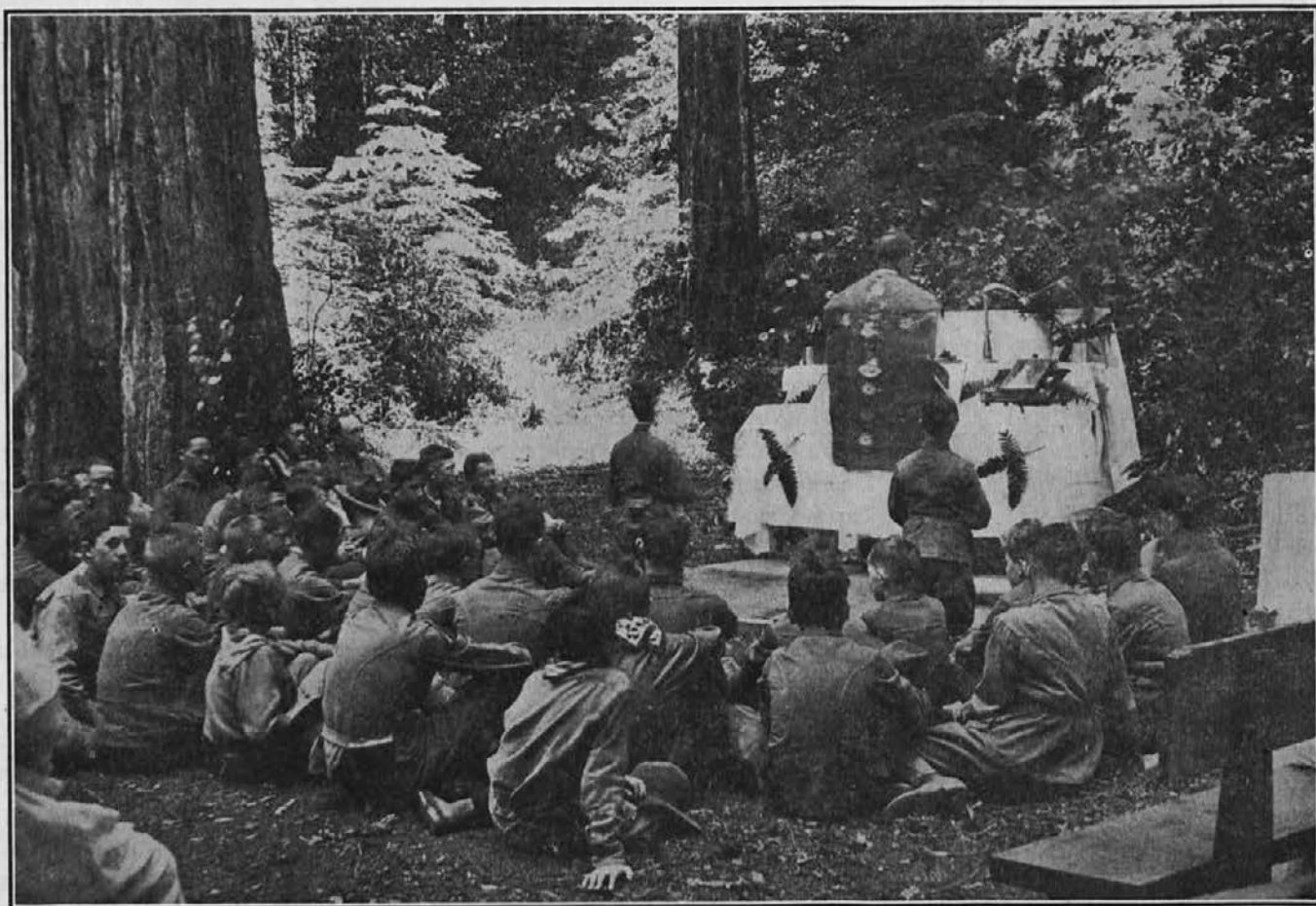
Vojaki so preobrnilo vse hiše, tudi hiše poštenih naših ljudi, Slovencev. Kar so našli eraričnega, so vzeli. S tem so ljudi odbili, naredili

si jih sovražnike.

Ubogim delavskim družinam v naši vasi, ki so itak trpele neprestano pomanjkanje, so jemali zadnje peščice moke. Ljudje so drug za drugim pribežali k meni: "Gospod, pomagajte!" Kolikor sem mogel sem. Razjezil sem se včasih tudi nad našimi vojaki. Nekoč sem nekemu naredniku, ki je siromakom hotel vse vzeti, zagrozil: "če bi imel revolver, bi vas ustrelil!"

Rekvirirali so in odšli. Mi duhovniki pa smo morali ostati, ostati v razmerah, da se je bilo treba vedno bati. Saj bo' ljudstvo planilo čez me, prejšnjega agitatorja za Jugoslavijo in sedaj nekakega predstavitelja nove države, in me bo pobilo.

Vse noči nisem spal. Čakal sem v najhujši nervoznosti, kaj nam prinese čas. Da nič dobrega, sem čutil.

Amerikanski "Orličji" pri službi božji. Cazadero v Kaliforniji.

TVOJ NEDELJSKI TOVARIS.

Piše Rev. Smoley.

NOVO LETO.

Praznik Obrezanja Gospoda Jezusa Kristusa.

Poglejte pa ptice pod nebom, ne sejejo in ne žanjejo—in vendar jih Oče nebeški preživi. — Mat. 6, 26.

Pričenjamo novo leto. Včeraj zvečer smo se zbrali v cerkvi poslednjokrat v minulem letu, da bi se Bogu za vse prejete dobrote zahvalili. Minulo je staro leto, nikoli več se ne bo vrnilo.

Stojimo ob pragu novega leta. Kako se nam bo kaj v tem novem letu zgodilo? Nas čaka li sreča ali nesreča? Bomo li zdravi, ali nas morda obišče bolezen, pride li morda celo smrt?

To so misli, ki se današnji dan vsakomur vzbujajo. In to ne brez vzroka! Ozrimo se le nazaj na minulo leto, pa bomo videli, koliko nesreč se je pripetilo v naši župniji, bomo videli, v koliko družinah se je oglasila bolezen, oglasila celo smrt!

Mi ne vemo, kaj nas čaka v prihodnosti. Človeka res navdaja strah in bojazen, če misli na prihodnost. Marsikateri oče, marsikatera mati s strahom vzdihuje, ko se ozira na okoli sebe zbrane otroke: : S čim jih bom pač letos preživel? S čim jih bom oblačila? Marsikatera žena stoji morda danes ob bolniški postelji svojega moža in vzdihuje: Kaj bo, če ga vzame Bog k sebi v večnost? Kaj naj jaz uboga reva počnem? Kaj bo z mojimi otroci?

Ne bojte se, dragi moji! Ne obupajte! So res britke misli, a pokazati vam hočem tolažbepolno resnico naše svete vere; resnico: **DA NAD NAMI ČUJE NEBEŠKI**

OČE, brez kojega volje se nič ne zgodi, brez kojega volje niti vrabec s strehe na pade. To zaupanje v **nebeškega očeta** hočem danes v vaših srcih oživiti, da bi si je ohranili za celo prihodnje leto, za celo svoje življenje; in v tem zaupanju se obračam do Gospoda nebes in zemlje, da bi blagoslovil moje besede, blagoslovil vsako naše delo v prihodnjem letu.

O Kristusu Gospodu nam pripoveduje evangelij — dogodek je vam znan — da je bil enkrat s svojimi učenci v čolnu na jezeru. Nastal je velik vihar, ki je ogrožal čoln. Kristus pa je spal. In pristopili so k njemu učenci, polni strahu, ga zbudili in rekli: Gospod, reši nas, mi poginemo! In Gospod jim je rekel: **Kaj se bojite, maloverni?** Kakor da je hotel reči: Čemu se bojite? Dokler sem jaz z vami, se vam ničesar hudega prigraditi ne more. — In je vstal, ukazal vetrovom in morju, in nastala je velika tišina. (Mat. 8, 23 — 26.)

Dragi moji! Vam, ki se morda danes bojite, kaj vas vse v novem letu čaka, kaka nesreča vas bo morda zadela, vam kličem danes: “Kaj se bojite, maloverni?” Li ne veste, da je Kristus z vami, Kristus, ki vas je odkupil z dragoceno krvjo?

Na drugem mestu zopet pripoveduje evangelist, da je Kristus Gospod, ko je videl, kako ljudje skrbe za prihodnost, kaj bodo jedli, s čim se oblačili, rekel: : Poglejte na ptice pod nebom, ne sejejo, ne žanjejo — in vendar jih Oče nebeški preživi. Niste li vi več kot one? Poglejte na cvetlice na polju kako rastejo, ne delajo in ne predejo, pravim vam da niti Salomon v svoji

slavi ni bil tako oblečen, kakor ena izmed njih. Ako skrbi Bog že za travo na polju, ki je danes in se jutri v peč vrže, tako, **koliko bolj za vas, maloverni?**

Te besede vam kličem danes v spomin, dragi moji, i jaz; čemu bi se bali bodočnosti, ko vemo, da nad nami čuje dobrotljivi nebeški Oče, ki ne pripusti, da bi poginili. Glejte edino le, da boste njegovi dobri otroci, da si boste pridobili njegovo ljubezen. Bog, naš stvarnik, ne more nam, njegovim stvarcem, nič slabega storiti, to vero, to prepričanje, to zaupanje moramo imeti. In če bi se nam tudi zdelo, da je Bog morda na nas pozabil, da ni vse dobro, kar se godi, pa ne pozabimo, da Bog dobro ve, kaj dela, in pokorimo se njegovi sveti volji. Mi smo slabi, naš slabi razum ne zapopade vsega, kar Bog dela z nami.

Bil je pobožen mož, ki so ga tlačile vsakovrstne nadloge in težave. Enkrat ga je napadla misel, da vse le ni prav, kar Bog dela. In imel je čudne sanje. Sanjalo se mu je — tako je pripovedoval sam — da se je podal na potovanje. Zgrešil je cesto, in naenkrat se mu je pridružil neznan človek, ki se mu je ponudil, da mu pokaže pravo pot. Šla sta dalje in proti večeru dospela do neke hiše, kjer ju je gospodar prav prijazno sprejel, ju pogostil in jima dal lepo prenočišče. Ko sva zjutraj odhajala, ukradel mu je moj tovariš zlato čašo. Čudil sem se taki nehvaležnosti, vendar nisem rekel ničesar. Šla sva dalje. Zvečer sva zopet ostala pri neki hiši in prosila za prenočišče: Gospodar pa je pričel preklinjati. Konečno nama je vendar le dovolil, da sva smela na hlev spat. Moj spremljevalec je pustil, ko je odhajal, zlato čašo temu možu.

Na večer tretjega dne sva prišla k gospodarju, pravemu poštenjaku, ki naju je radostnim srcem sprejel in na vse mogoče načine postregel. V zahvalo mu je moj spremljevalec v jutro, ko sva odhajala, zažgal hišo. Četrty dan sva prišla zopet k dobremu gospodarju, tudi ta je bil naju vesel: Ko sva v jutro odhajala, je pa dejal moj spremljevalec gospodarju, da ne zna več poti naprej, da naj nama da sina za spremljevalca, do bližnje križpoti Gospodar je to rad storil: Ko smo šli mej potjo čez brv, potisnil je moj spremljevalec gospodarjevega sina v deroči potok, da je utonil. Krvoločnež, sem dejal ogorčen, ti nisi človek, ti si hujši nego li vrag; rajše se popolnoma zgubim v teh gozdih, kakor pa da bi še nadalje hodil v tvojem spremstvu. Komaj sem to izrekel, se je moj spremljevalec spremenil in v krasni podbi stal zraven mene. Vidiš, je rekel, ceste božje previdnosti. Čaša, katero sem vzel prvemu gospodarju, je bila zastrupljena in jaz sem ga rešil smrti. Pustil sem jo drugemu gospodarju za kazen. Tretjemu gospodarju sem zažgal hišo, ker pod razvalino bo najdel zaklad, da bo postavil še lepši dom in da bo zaklad rabil v dobre namene. Četrtemu sem pahnil sina v potok, da je utonil, ker sicer bi bil ta sin postal morivec; umoril bi bil namreč lastnega očeta. To je rekel moj tovariš in zgini. Jaz pa sem se prebudil. Kako sem bil vesel teh sanj! Sedaj sem spoznal pota božje previdnosti!

Dragi moji! Bodimo tudi mi prepričani, da je vse, kar Bog stori, dobro. Zaupajmo v Njega, da nas on nikoli ne zapusti, posebno danes molimo goreče: O Bog, ki skrbiš za ptice pod nebom in za cvetlice na polu ozri se milostno tudi na nas, daj nam v bodočem letu vsega, česar potrebujemo za dušo in za telo. Amen.

PRVA NEDELJA PO SVETIH TREH KRALJIH.

In jima je bil pokoren.

Luk. 2, 51.

Brez dvoma je bila to srečna družina, ki je prebivala v mali hišici v Nazaretu: Jezus, Marija in Jožef.— Nebeški mir in pokoj je vladal v njej, sveta ljubezen je razveseljevala njihovo življenje, tiha zadovoljnost jih je tolažila pri delu.

In tako bi moralo biti v vsaki družini: zadovoljnost, ljubezen, mir.

Ozrimo se pa po svetu, dragi moji! Kako malo srečnih družin najdemo, kjer bi v resnici vladale zadovoljnost, ljubezen in mir! Kako mnogo rodbin je nesrečnih in nezadovoljnih. V premnogh družinah vlada mesto miru prepir, mesto ljubezni sovraštvo, mesto zadovoljnosti kletev — na mestu raja najdemo pravcato peklo!

Ko to premišljujemo, nam pride nehote na misel vprašanje: **odkod toliko nesrečnih družin?** Zakon je bil vendar sklenjen pred Bogom z namenom, da si ustanove domače ognjišče, kjer naj bi vladala zadovoljnost, ljubezen in mir? Kaj je toraj vzrok, da je toliko družin nesrečnih?

=

Kje je vir nezadovoljnosti? Je li morda revščina kriva?

Na prvi pogled bi se zdelo, da je temu tako. Revez res nima na rožah, postlano. Koliko mora pretrpeti lakote, koliko vročine, koliko mraza prestati, da si pridela vsakdanji kruh. Koliko križev zadeva njegova ramena! Veselja užije malo — in skoro bi se zdelo, da je revščina kriva nesrečnega zakonskega življenja. V resnici pa ni tako. — Revščina sama še ni nikogar napravila nesrečnega — saj vidimo nasprotno, koliko nesrečnežev je med bogataši. Koliko je revnih družinic, pa so vendar srečne in zadovoljne! Koliko je bogataških družin, v katerih pa vlada sovraštvo in prepir! Poglejte le na sveto družino v Nazaretu, kako je bila uboga! V potu svojega obraza so se morali truditi za vsakdanji košček kruha —

že pri rojstvu Gospoda je videti največjo revščino, in vendar so bili srečni! —

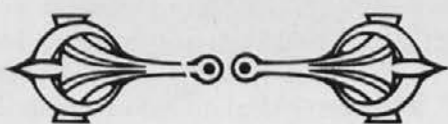
Je li morda bolezen vzrok nezadovoljnosti? Res, bolezen ni prijetna v rodbini. Koliko mora trpeti bolnik, koliko prestati sorodniki! — Kako je še le hudo, ako traja bolezen leta in leta! In skoro bi se zdelo, da je bolezen pogostoma vzrok nezadovoljnosti v družinah. Pa tu di temu ni tako. Vsled bolezn same družina še ni nesrečna. Niste li še videli kako vse skrbi v družini za bolnika? Vse se trudi in prizadeva, da bi mu bolečine kolikor toliko olajšali.

Je li morda smrt vzrok nesrečnih družin? Smrt res povzroči mnogo žalosti, mnogo joka, mnogo britkosti. A vzrok vendar ni mnogih nesrečnih družin. Če kdo v družini umrje, kako tolažijo drug drugega. Umrje oče, kako skrbe bratje za ostalo družino; umrje mati, skrbe sestre. Mir, pokoj, zadovoljnost vlada i nadalje v taki družini.

Kaj je toraj vzrok toliko nesrečnih družin? Dragi moji! Odgovor je kratek: So nesrečne, ker je iz njih izginil Jezus, **ker so izgubile Jezusa.** Ozrite se na sveto Družino v Nazaretu! Vedno je bila srečna in zadovoljna. Ko se je pa zgodilo to, kar nam pripoveduje današnji evangelij, da sta na poti iz Jeruzalema Jezusa zgubila, tedaj se je pričela žalost za sveto Družino! Na mesto prejšnjega veselja pričel se je jok . . . In ni bilo prej miru, dokler se ni Jezus vrnil; in od tega časa se je vrnila tudi sreča, zadovoljnost v nazaretsko hišico.

In tako je še dandanes. V družinah, kjer imajo Jezusa, to je, kjer po njegovem svetem zgledu žive, kjer žive po njegovih zapovedih, tam vlada večno nebeški mir in radost; kjer pa Jezus izgine, kjer so Jezusa izgubili, to je, kjer več ne žive po njegovih zapovedih, tam se prične nesreča, nezadovoljnost, nemir.

Glejte: Jezus ukazuje, da bi se zakonski mejsebojno ljubili (pred oltarjem sta si to ljubezen prisegla), ker sta dva v enem telesu; kjer se

ljubita, bagor jima! — Kjer se pa mož ali žena nista naučila krščanske potrpežljivosti, kjer nastajajo vsled malenkosti vedne praske, tam ne prebiva Jezus, taka družina ni srečna.

Jezus ukazuje, da morajo biti zakonski varčni. Sam nam je dal najlepši zgled varčnosti, ko je po čudežnem nasičenju ukazal zbrati vse ostanke kruha. Kjer so varčni, tam je mir in pokoj! Kjer pa mož vse zapije, kjer žena samo gleda, kje bi se dobile najlepše obleke, tam ni Jezusa, tam ni sreče.

Jezus ukazuje, da morajo stariši otroke pobožno odbojiti in izrediti. Kjer je tako, blagor družini! Kjer se pa oče za otroke ne briga, marveč jim z materjo vred s preklinjanjem daje slab zgled — tam ni Jezusa, taka družina ne more biti srečna! Ka-

ko naj bi Bog blagoslavljal, ko sami na sebe izzivajo peklo?

Vidite pravi, resnični vzrok nesrečnega družinskega življenja: — **Zguba Jezusa.**

Zato prosim vas, može in žene, v vašo korist vas prosim: Kjer imate v svojih družinah še Jezusa, kjer še živite po njegovem zgledu in zapovedih, ohranite ga pri sebi, da bi z vaših družin ne izginil: Če izgine on, izgine sreča, mir zadovoljnost, pokoj! Vi pa, ki živite nesrečno, skrbite, da Jezusa zopet najdete, iščite ga, kakor sta ga iskala Jožef in Marija, da zopet uvedete krščansko življenje v vaših družinah; potem se bo vrnil mir in sreča v vaše hiše;; zopet bote srečni, kakor sta bila srečna Jožef in Marija, ko sta po dolgem iskanju našla Jezusa. Amen.

riji. — Pozdravljam Vas. Vaša naročnica — **Mary Kodrič.**

Naše iskreno sožalje Vam izrekamo. To je bila v resnici velika poskušnja. Vendar Bog ve kaj dela. Udajmo se v njegovo presveto voljo.

Urednik.

Joliet, Ill. — Ravno kar sem dobil decembersko številko "**Glasnika Presvete-ga Srca Jezusovega**" in moram reči, da je list res, lep in da prinaša tako lepo vsebino, da moramo biti Slovenci Vam hvaležni, da ste nam preskrbeli zopet tak lep nov list. Nisem ga mogel prebrati, dokler ga nisem vsega prebral. — Tudi sem čital v 24. številki "Ave Maria" članek pod naslovom "Bogoljubnim dušam". Jaz se popolnoma strinjam z Vami. Iz tega Vašega članka se vidi, koliko bi Vi lahko koristili ameriškim Slovincem kar se tiče idealnega katoliškega življenja. Tak list, kakor je "Cvetje" je gotovo potreben list za naše katoliško ljudstvo v Ameriki. Po tem listu kot glasilu tretjega reda, bi marsikdo spoznal, kaj je tretji red, koliko milosti in koliko zakladov si morejo nabrati vestni udje tretjega reda. Pogoji in dolžnosti tega reda so jako lahki. Vsak katoličan jih lahko spolnuje. Nekateri imajo napačni pojem o tretjem redu, češ, ako sem enkrat v tretjem redu, ne smem nikdar več v kako veselo družbo. Toda se zelo motijo. Udje tretjega reda so ravno lahko veseli, kakor vsakdo drugi, ki ne spada v tretji red. Če se pa zahteva od tretjerednikov, da se izogibljajo nepoštenih vesellic, ali se to ne zahteva že od vsakega drugega poštega kristjана? Ali vsaka mati tega ne zahteva že od svojega sina in od svoje hčere? Tukaj v tej naselbini imajo frančiškansko cerkev, katero vodijo nemški frančiškani. Vsi obredi glede tretjega reda se opravljajo v angleščini. Zato bi bilo jako dober tak list za slovenske tretjerednike, ki ne razumejo pridig. Naj pa še omenim za zgled našim slovenskim rojakom, da imamo tukaj v samostanski cerkvi redovni shod vsako drugo nedeljo v mesecu. — Pri vsakem shodu je pa cerkev polna svetovnih redovnikov tretjega reda do zadnjega koticčka. Pa ne smete misliti, da jo napolnijo samo stare kašljave ženice ali morda še kaki starčeki ob palčici. Nikakor! Tu vidite može in žene, fante in dekleta in sicer iz vseh stanov. Tu vidite tudi izobražence, ki opravljajo visoke službe v politik in v mestni ali državni službi. Pa se nobe den teh ne sramuje spadati v tretji red. Kako naj bi se sramovali mi, priprosti ljudje iz nižjih slojev in stanov. — Zato pa upam, da Vam bode ljubi Bog dal tudi tukaj svoj sveti blagoslov, kakor ga Vam je dal še pri vsem, česar ste se lotili, da ste vse izpeljali, če so Vam tudi toliko nasprotovali. In to pa ni čudno, vsaj se Vam gre za blagor in zveličanje neumrjočih duš in Vam kličem le naprej po začrtani si poti do svojega cilja. **Martin Tomec, Joliet, Ill.**

DOPISI.

Joliet, Ill. — Pri nas v Jolietu naša mladina, fantje in dekleta vedno bolj napredujejo. Društvo Najsvetejšega imena je imelo dne 5. decembra skupno sv. spoved in sv. obhajilo. Pri tej priliki nas je jako zveselilo, ko smo videli toliko število fantov in mladeničev. Dne 8. decembra je bila skupna spoved za Marijino družbo in bratovščino Sv. Rožnjega venca in pred praznikom Brezmladežnega spočetja Marije Device je bila večerna pobožnost in pridiga za dekleta Marijine družbe. Cerkev je bila vsakokrat polna deklet. 8. decembra je bil slovesen sprejem novih članic v Marijino družbo. Bog blagoslovi trud našega gospoda župnika, ki so preobloženi z delom tako velike župnije. Bog jih ohrani še mnogo let!

Marko Bluth, zastopnik.

Morgantown, Ind. — Ko ravno ponavljam naročnino na liste, naj omenim tudi nekoliko o lepem listu "Ave Maria". Ta list se mi zdi, kakor glas božji, ki prihaja vsakih

14 dni v naše slovenske naselbine in v naše slovenske hiše širom Amerike. Posebno je ta list pravi apostolj za vsako naselbino, ki nima svojega slovenskega duhovnika. — Kako se v takih naselbinah zveselimo tega lista, to vemo samo mi, ki živimo v taki naselbini. Kakor bi dal lačnemu košček lepega belega kruha, tako se nam zdi, ko dobimo "Ave Maria" v roke. Tukaj Morgantown nas je malo število Slovencev, ki smo res katoličani. Oddaljeni smo od Indianapolisa nekako 33 milj, kjer je slovenska cerkev presvete Trojice. Le redkokedaj slišimo besedo božjo v slovenskem jeziku, zato pa je list "Ave Maria" naš pridigar. Želimo zato, da bi Bog blagoslavljal obilo ta prelepi list na priprošnjo Marijino.

Mary Konečnik.

Seminole, Pa. — Letošnjega leta ne bom nikdar pozabila. Za me je bilo težko leto. Zgubila sem dragega soproga in enoletnega sinčka. Ostala sem sama s 5 nedorastlimi otroki. V tej veliki nesreči, ko nisem nikogar na svetu imela sem našla veljiko tolažbe pri Ma-

NAŠ STRIČEK

Do danes so mi pisali, da bodo na Xmas opravili sveto obhajilo za mene in moje namene.

John Perko, Cleveland, O. — **Joe Butala, Calumet, Mich.** — **Johana Setničar, North Chicago, Ill.**
Hvala jim! Vaš striček.

Cleveland, O. — Tudi jaz pridem enkrat na Korner, Vam naznanjam, da bomo imeli igra od Jezusovega rojstva tudi jaz bodem v igri. Nas častite sestre prav lepo pripravljajo. Čisti dobiček bo za Vnebovzetje Matere Božje. Pa še bolj bi bila vesela, ko bi bil moj ata doma. Žalostno je za mojo mamo, koljko se trudi za nas. Upamo da se bo ate še spomnil nas. Naš gospod župnik se zelo trudijo Rev. Jos. Skur v pouk v krščanskem nauku Moje poprejšne učiteljice so tukaj v hrvaški naselbini iz La Salle, Ill., to je sestra Salezija, Vam vošim vesele božične praznike.

Po sveti veri vsak človek lahko zveličan bi bil

ko bi proti milosti božji tolkrat negrešil. Bog kliče na delo v vinograd svoj vse ljudi

na večer pa po zasluženju vsakemu plačilo deli.

M. Kostelc.
Cleveland, O. — Dragi striček: Dam Vam vejditi, da sem bila bolna sem morala iti v špital, na operation. Rev. Father Bombač so me prišli obiskat in so me tolažili. Prva moja tolažba je pa bila Marija, ona je Zdravje bolnikov. — Kedor njo prosji, je gotov uslišan. Jest sem obljubila, da se bom v listu Ave Maria zahvalila, ako bom ozdravela in tudi drugim priporočila da bi jo ljubili in častili in Vam pošljem mal darček \$2,00 za moje zdravje in tudi dva nova

naročnika. Vesela sem, da sem ozdravela in da Vam morem poslati dva nova naročnika, dva nova Marijina častilca. — Z Bogom, dragi striček.

Christina Zakrajšek,
1119 Addison Road.

Joliet, Ill. — Dragi striček: — Jaz sem učenc šestega razreda in hodim v šolo sv. Jožefa. Zadni mesec smo imeli dosti dela ker smo imeli fair in smo prav pridno prodajali chance cards in fair se je prav dobro obnesel.

Ne smem Vam pozabiti pisat da imamo v naši cerkvi sv. Jožefa jako lep nov križev pot, ki so ga blagoslovili 28. novembra bili so 4 duhovnik in polna cerkev ljudj tudi jaz sem bil ta čas v cerkvi ker sem strežnik in se mi je jako dopadlo.

Zdaj Vam pa voščim vesele Božične praznike in srečno novo leto.

Z Bogom Striček
John Ažman.
Calumet, Mich. — Dear Uncle: — I am writing you a few lines. Christmas is soon here and that we are all well hoping you are the same. For your Xmas present I will receive Holy Communion on Xmas morning. I am now in the 8th grade of Sacred Heart School. I am 13 years old and I am wishing you a merry Xmas and a happy New Year.

Yours truly,

Joseph Butala.

Dragi Joseph: — Hvala ti lepa za tvoje vošilo. Enako jaz tebi in vsem vašim voščim.

Tvoj Striček.
Bridgeport, O. — Dragi striček: — Ker sem zadnjič obljubil, da se bom naučil slovensko pisati, danes vam pišem moje prvo pismo po slovensko in Vam pošljem ček za \$6,50 za naročnino za Ave Maria in Edinost ker nisem hotu prej pisat de bom kerga naročnika dobil, ker sem predajev vaše Koledarje nemest Ludvika pa sem še naročnike dobil malo težko jih je bilu za dobit no pa so naročili vseglh.

Koledarju sem predav 25 eni si jih rad kupil drugi so pa rekli spet ko bi bilo več story notri. Dragi striček jest v vsakem Ave Maria gledam koliko boys in girls so join the Guard of Honor of the Blessed Sacramnt pa ne vidim, da

bi se kateri oglasil. Zakaj pa ne, saj to ni hudo delo moljti eno uro vsaki mesec before the Blessed Sacrament? Jest sem dobil lep certificate od Father Plaznika ker sem join the guard of Honor za kar se jim prav lepo zahvalim in rad bi videl de bi tudi drugi boys in girls molili eno uro vsaki mesec pred svetim Rešnjim Telesom.

Zdej sem pa že zadost napisal bodem pa še drugič kej. Prov lepo pozdravim vse boys in girls na kornerju posebno pa Vas striček in Vam voščim vesele božične praznike in srečno novo leto. Pa še nekaj moram povedati pri nas bomo imeli good time letos v Christmas ker bo prišel moj brat domu iz College na Christmas vacation. Ostanem Vaš

Stanislav Hoge.

ZAHVALA.

Moja hčerka Annie je bila zelo bolna. Toda obrnila sem se k Mariji z gorečo molitvijo in uslišana sem bila. Zato se stotisočkrat javno zahvaljujem Mariji Lurški za ljubo zdravje. Dar \$5,00 pošiljam v znak hvalečnosti v podporo listu "Ave Maria".

Frances Gornik, Tower, Minn.

Pošiljam Vam \$5,00 v podporo listu "Ave Maria" v znak moje hvalečnosti do Marije za uslišno prošnjo. Bila sem bolna, pa sem na njeno priprošnjo zopet ozdravila.

Ana Petelin, Braddock, Pa.

Ze dvakrat ko sem v stiski obljubila, da se bom v Ave Maria zahvalila javno presvetemu Srcu Jezusovemu in žalostni Materi Božji, sem bila še obakrat uslišana. Zato danes hvaležna s tem spolnujem svojo obljubo.

Mary Toplišek, Houston, Pa.

Bila sem težko bolna. Bila sem trikrat operirana. V tej svoji boleznii sem pa obljubila, da se bom javno v "Ave Marija" zahvalila, ako zopet ozdravim. S tem spolnujem svojo obljubo in Vam pošiljam v dar \$1,00. Objednem se pa lepo zahvaljujem Mariji sedem žalosti za ljubo zdravje.

Mrs. Frank Gaber,
Lon Lake, Wash.

Zahvaljuje se Kraljici Majnika za dobljeno zdravje.

Terezija Chuchnik,
Chicago, Ill.

Telephone: Canal 1614

VSTANOVLJENO 1888.

A. M. KAPSA

Slovenecm pripo-
ročam svojo trгови-
no z železnino.

Pošteno blago —
zmerne cene.

2000-2004 Blue Island Ave., Cor. 20th St.
Chicago, Ill

Pridite in prepričajte se!

**Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.**

Novi Severov Almanah za leto 1921 je izšel. Dobite ga pri svojem lekarju. Ne stane nič. Če ga ne dobite, nam pišite in priložite za 2c poštno znamko.

Varujte svoje otroke

pred vznemirjajočem zimskem kašlju s tem, da imate v hiši vedno

**SEVERA'S
Cough Balsam**

(proje Severov Balsam za pljuča). Povzroči naglo odpomoč, dela dihanje lažje in naravno in prepreči razvoj komplikacij. V dveh merah, 25c in 50c.

Navadni kašelj, ki ni takoj u-
stavljen, lah-
ko povzroči resne bolečine, toda

**SEVERA'S
COLD AND GRIP TABLETS**

(Severovi Tableti proti prehladu in gripi) so zanesljivi za odpomoč pri prehladu v kratkem času, odvajajo resne posledice in preprečijo gripo ali influenco. Po vseh lekarnah. Cena 30c.

**W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA**

SEIZ BROS.

Priporoča vsem slovenskim duhovnikom svojo veliko izbiro nabožnih knjig v vseh jezikih, vseh cerkvenih potrebščin, kipov, podob, svetinjic i. t. d.

Priporoča se tudi vsem slovenskim društvom ri nakupu zastav in društvenih znakov.

21 Barclay Street, Ney York
Telefon, 5985 Barclay.

**Katoliški Slovenci zave-
vedajte se svoje dol-
žnosti in podpi-
rajte!**

"KATOL. ČASOPISJE."

KOLENDARJE

CENJENIM ROJAKOM širom Amerike naznanjam, da imam v zalogi 8 tisoč velikih stenskih "KOLENDARJEV" za leto 1921, kateri bodo zelo primerni in pravi okrask za vsako hišo in družino, kakor tudi za poslati v staro domovino.

Ko sem se nahajal doma v domovini, sem videl v mnogih krajih moje koledarje od lanske pošiljatve. Doma nimajo koledarjev in ako jim pošljete velike stenske koledarje, jim s tem naredite veliko veselje. —

Letošnji koledarji so eni izmed najboljših, kar sem jih še kdaj imel. Pri tem da so 20 x 28 inčev (palcev) veliki, so iz finega papirja, in imajo še posebej dnevna vremenska poročila, in z besedami označene dneve državnih praznikov in drugih zgodovinsko-važnih dnevoov Združenih Držav. Na koledarju je tudi slika starca in starke s pesmico v slovenskem in angleškem jeziku, ki je primerna vsebina in olepšava koledarjem. — Za 25centov komad pošljem s poštino vred, bodisi v Ameriko, ali v staro domovino.

Pošljite takoj po uzorce in naročite si koledarje o pravem času za v staro domovino. Denar pošljite vselej na

Anton Grdina

1053 E. 62nd St.,

Cleveland, O.

S slabim želodcem ni uspeha!

Dr. Orison Swett Marden, sloveči pisatelj pripoveduje: "Možgani dobre veliko kredita, ki bi ga pravzaprav moral dobiti želodec." In prav ima. Na tisoče ljudi je na svetu, ki se imajo zahvaliti za svoj uspeh v življenju predvsem dobri prebavi. Kdor ima slab želodec in trpi bolečine, ne more imeti nikdar popolnega vspeha. Najbolj zanesljivo zdravilo za slab želodec je:

Zlata kolajna

San Francisco
1915

Veliko darilo

Panama 1916

TRINERJEVO AMERISKO ZDRAVILNO GRENKO VINO

Pripravljeno je samo iz grenkih rastlin, korenin in lubja znane zdravilne vrednosti in naravnega rdečega vina. Izcisti želodec, odpravi vse snovi iz notranjosti, pospešuje prebavo, vrne slast in ojači živce in celi sistem. Za zaprtje, neprebavo, glavobol, omotico, nervoznost, pomanjkanje energije, splošno omemoglost, i. t. d.

Trinerjeva Angelika Grenka Tonika

je splošno odvajalno in zelo okusno sredstvo proti slabostim telesnegasistema.

TRINERJEV LINIMENT

je izvrstvo zdravilo, zelo močno, toraj uporabno za zunanja zdravila. Oprostilo te bo revmatizma in trganja. Ako so tvoji udje otrpli, ali imaš bolečine v hrbtu, ali si kak ud pretegnil ali zvil, za otekline itd., ako si z njim namažeš utrujene mišice ali noge potem, ko si se iskopal, boš začuden čutil blagodejen upljiv.

TRINERJEV ANTIPUTRIN je najboljši čistilec za zunanjo uporabo: Grgranje, izpiranje ust, čiščenje ran, odprtin i. t. d.

V vseh lekarnah.

JOSEPH TRINER COMPANY

1333-1343 S. Ashland Ave, Chicago Ill

